

Dosarul nr. 3ra-619/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G. Ciobanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Șuiu Ina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de
Asigurări Sociale sectorul Centru, mun. Chișinău, terț Administrația Națională a
Penitenciarelor privind contestarea actului administrativ, obligarea reluării plății
pensiei pentru vechime în muncă,
împotriva deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 decembrie 2018 Șuiu Ina a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Centru, mun. Chișinău, terț Administrația Națională a Penitenciarelor privind anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 2018/91/26958 din 20 aprilie 2018 de schimbare a pensiei și încetarea achitării pensiei în cuantum de 6095,93 de lei; anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 2018/91/30275 din 26 septembrie 2018 de schimbare a mărimii pensiei și reacordarea pensiei în mărime de 4192,47 de lei; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a relua plata pensiei pentru vechime în muncă, în mărimea stabilită de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare (Administrația Națională a Penitenciarelor), la data demisiei sale din cadrul sistemului penitenciar din 30 decembrie 2016 și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 25 octombrie 1993 a început activitatea în cadrul subdiviziunilor sistemului penitenciar, unde a activat până la 31 martie 2011, când a demisionat în rezervă cu stabilirea pensiei pe linia Departamentului Instituțiilor

Penitenciare al Ministerului Justiției, în legătură cu atingerea vechimii în serviciu necesară pentru stabilirea pensiei.

Începând cu 31 martie 2011 i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă. Ulterior, a fost reangajată în cadrul sistemului penitenciar, iar la 30 decembrie 2016, a demisionat în rezervă conform pct. 3) art. 20 din Legea cu privire la sistemul penitenciar, din funcția de specialist al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 16 – Pruncul al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, fiindu-i stabilită pensia în mărime de 74% din suma soldei calculate în conformitate cu art. 14 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993. Până în luna iunie 2018, organul de asigurări sociale i-a transferat pensia în cuantumul stabilit de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, iar ultima plată a fost efectuată la data de 04 mai 2018 în mărime de 6095,93 de lei, după care a fost încetată achitarea cărorva plăți.

Deoarece nu a fost anunțată privitor la motivele neachitării pensiei, la 12 septembrie 2018 a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale două cereri prin care a solicitat să fie informată despre motivele sistării plății pensiei, solicitând și copiile deciziilor de sistare/preluare emise în acest sens, precum și copia dosarului de pensionare.

La 26 septembrie 2018 a recepționat prin poștă răspunsul nr. S-1927/18 din 20 septembrie 2018, prin care a fost informată că potrivit deciziei nr. 30275 din 07 septembrie 2018 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, a fost reînnoită plata pensiei pentru vechime în muncă începând cu 01 mai 2018, aceasta urmând a fi achitată după data de 20 septembrie 2018, fără a-i fi prezentate copiile documentelor solicitate prin cererile înaintate.

Ulterior, la 27 septembrie 2018 a solicitat repetat Casei Naționale de Asigurări Sociale actele menționate, recepționând răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2017/18 din 17 octombrie 2018, prin care a fost informată că în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale, începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile de forță.

Deoarece, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a transmis Casei Naționale de Asigurări Sociale informația cu privire la două pensii stabilite pentru reclamantă concomitent, urmare a migrării în Sistemul informațional „Protecție Socială” a pensiilor militare, s-a constatat supraplata la pensie, care a fost stabilită în anul 2016, din care considerente s-a emis decizia de suspendare a pensiei. La răspunsul dat a fost anexată și copia deciziei de schimbare a pensiei nr. 2018/91/30275, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, prin care a fost reînnoită plata pensiei pentru vechime în muncă începând cu data de 01 mai 2018, cu racordarea acesteia la suma în mărime de 4192,47 de lei.

Nefiind de acord cu situația creată, la 19 octombrie 2018, a înaintat cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat revocarea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 2018/91/30275, cu reluarea achitării pensiei pentru vechimea în muncă în mărimea stabilită anterior de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, la data demisei sale din cadrul sistemului penitenciar din 30 decembrie 2016.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2316 din 16 noiembrie 2018, cererea prealabilă a fost respinsă, autoritatea competentă reiterând legalitatea deciziei de schimbare a pensiei.

Reclamanta Șuiu Ina a considerat că deciziile emise de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru sunt ilegale, menționând că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru nu era îndreptățită să acționeze în acest fel, în condițiile în care, potrivit pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile menționate la pct.1 (la caz, Departamentul Instituțiilor Penitenciare).

A indicat că, chiar dacă s-ar admite că la momentul preluării de către Casa Națională de Asigurări Sociale a atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale în privința angajaților sistemului penitenciar, de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare ar fi fost prezentate două dosare de pensionare în privința sa concomitent, fapt care ar fi determinat confuzia privitor la cuantumul plății pensiei ce urmează a-i fi achitată, după înlăturarea incertitudinilor apărute la acest compartiment, organul de asigurări sociale nu era îndreptățit să intervină în mărirea plăților stabilite anterior de către organul competent.

Astfel, a menționat că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru a emis deciziile de schimbare a pensiei și racordare a cuantumului acesteia la suma de 4192,47 de lei, contrar mărimii pensiei stabilite de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare la situația din data demisiei (30 decembrie 2016).

A considerat că, prin actele emise, organul teritorial de asigurări sociale în mod abuziv a intervenit și a modificat cuantumul pensiei de care a beneficiat în mod legal, fiindu-i încălcat grav dreptul de proprietate asupra unei plăți pe care dânsa a dobândit-o anterior în mod legal.

A considerat că în speță sunt relevante și constatările Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000, în care, urmare a examinării unor dosare concrete privind controlul constituționalității unor acte normative ce reglementează asigurarea cu pensii, Curtea s-a pronunțat univoc asupra faptului că cuantumul pensiei, stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act administrativ adoptat ulterior. Diminuarea cuantumului sau suspendarea plății pensiei sânt posibile numai în cazurile în care la stabilirea ei au fost comise abuzuri sau alte încălcări ale legii.

Reclamanta a apreciat critic argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale din răspunsul nr. S-2316/18 din 16 noiembrie 2018, în condițiile în care nu a înaintat careva revendicări în acest sens de la Casa Națională de Asigurări Sociale, insistând doar să fie restabilită în dreptul la pensie, care i-a fost acordat prin decizia Departamentului Instituțiilor Penitenciare, corespunzător situației din data demisiei sale din 30 decembrie 2016.

A arătat, că Casa Națională de Asigurări Sociale în răspunsul său la cererea prealabilă, intenționat a omis să aplice prevederile art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, ceea ce a dus la interpretarea eronată a situației de fapt, în particular, la crearea aparenței greșite precum că legislația în vigoare nu prevede

posibilitatea reexaminării repetate a dreptului la pensie după o eventuală reangajare a persoanei în serviciu militar, necătând la faptul că incertitudinile simulate de către organul asigurărilor sociale, sunt acoperite de norma juridică respectivă.

A afirmat, că dat fiind faptul că alin. (2) nu este aplicabil cazului, pentru demonstrarea temeiniciei pretențiilor înaintate, urmează de referit la prevederile alin. (1) al art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prin care legislatorul a prevăzut posibilitatea recalculării pensiei în cazul în care apar circumstanțe noi, care duc la majorarea acesteia, fără a face precizare despre proveniența actelor suplimentare și data apariției lor, stabilind doar că recalculul se va face pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

A considerat că, o interpretare diferită a normelor sus invocate, în sensul reținut în decizia contestată, este inadmisibilă, deoarece contravine principiului securității raporturilor juridice degajat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, în partea ce ține de previzibilitatea legii în corelare cu principiul încrederii legitime.

Suplimentar, a indicat că organul de asigurări sociale, în mod nejustificat a refuzat să ia în calcul perioada cuprinsă între 30 decembrie 2015 – 30 decembrie 2016 (data demisiei reclamantei din cadrul sistemului penitenciar), ca circumstanță generatoare pentru recalcularea pensiei reclamantei, acțiune care de fapt a și fost efectuată la 02 februarie 2017 de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, contrar prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Șuiu Ina a fost admisă parțial. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău de schimbare a pensiei nr. 2018/91/26958 din 20 aprilie 2018 în privința Inei Șuiu. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău de schimbare a pensiei nr. 2018/91/30275 din 26 septembrie 2018 în privința Inei Șuiu și obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a relua plata pensiei pentru vechimea în muncă Inei Șuiu, în mărimea stabilită de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare (Administrația Națională a Penitenciarelor), la data demisiei din cadrul sistemului penitenciar din 30 decembrie 2016. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 29 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, iar la 26 decembrie 2019 a depus apel motivat împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în termenul stabilit de lege.

Prin decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Instanța de apel a constatat că, la emiterea deciziilor contestate privind schimbarea pensiei în privința Inei Șuiu, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru nu a specificat concret cadrul legal în baza căruia a efectuat modificările și recalcularea pensiei, stabilind beneficiarei o altă sumă spre achitare decât cea stabilită anterior.

Colegiul a subliniat că, atât prin referința depusă în fața primei instanțe, cât și prin cererea de apel formulată, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat precum

că, atunci când a preluat spre plată pensia Inei Şuiu, a constatat că, în privinţa Inei Şuiu erau emise două încheieri de stabilire a pensiei, iar intimata/reclamantă beneficia concomitent de două pensii. Aceste argumente au fost respinse de către instanţa de apel or, după cum urmează din înscrisurile cauzei, încheierea de stabilire a pensiei din 02 februarie 2017, a fost emisă în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 1544/1993, iar pensia Inei Şuiu i-a fost achitată în temeiul celei de a doua încheieri de stabilire a pensiei.

Colegiul a reiterat că, prin actele administrative emise de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, a fost negat şi anulat într-o manieră discreţionară exagerată, dreptul la pensie al Inei Şuiu, care a fost dobândit legal de aceasta la 02 februarie 2017, odată cu emiterea încheierii de stabilire a pensiei începând cu 31 decembrie 2016. Casa Naţională de Asigurări Sociale la calcularea pensiei, urma să ţină cont de mărimea acesteia stabilită de către instituţia în care a activat Şuiu Ina până la data pensionării, şi anume Departamentul Instituţiilor Penitenciare.

Instanţa a remarcat prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, prin care pensiile persoanelor din organele afacerilor interne se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, luând în considerare termenul de activitate în serviciul organelor afacerilor interne precum şi solda de care a dispus pe parcursul activităţii, acestea fiind de fapt perioada de contribuţie şi contribuţia propriu zisă care, a fost vărsată la bugetul de stat în ordine pentru a beneficia de pensie la retragerea din serviciu. Cu toate acestea, Casa Naţională de Asigurări Sociale a interpretat eronat dispoziţiile Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993 sus-menţionate, şi a intervenit în mod abuziv într-un act administrativ emis de o altă autoritate, cu mult înainte de transferarea competenţelor de achitare a pensiei de la Departamentul Instituţiilor Penitenciare la Casa Naţională de Asigurări Sociale.

Totodată instanţa de apel a concluzionat că, în temeiul pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28.12.2016, Casa Naţională de Asigurări Sociale urma să efectueze plata pensiei Inei Şuiu şi prestaţiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimea stabilită anterior de către Departamentul Instituţiei Penitenciare la data de 31 decembrie 2016. Or, prin Hotărârea Guvernului nr. 1427, nu au fost delegate competenţe Casei Naţionale de Asigurări Sociale de a verifica legalitatea şi temeinicia încheierilor de stabilire a pensiilor, emise de către alte autorităţi.

La 23 aprilie 2020 Casa Naţională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 05 februarie 2020 a Curţii de Apel Chişinău, solicitând casarea deciziei instanţei de apel cu adoptarea unei hotărâri noi.

În motivarea recursului recurenta şi-a exprimat dezacordul cu decizia instanţei de apel, reiterând circumstanţele de fapt indicate în cererea de apel, menţionând că instanţa de judecată nu a analizat multilateral actele normative şi legislaţia în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum şi nu au fost dovedite circumstanţele considerate de instanţa de apel ca fiind stabilite.

A remarcat că referitor la Ina Şuiu au fost emise două încheieri de stabilire a pensiei, deşi după demisionarea repetată la 30 decembrie 2016 aceasta urma să depună fie cerere de recalculare a pensiei sau cerere de transfer la altă categorie.

A evidenţiat că Departamentul Instituţiilor Penitenciare nu mai deţinea competenţă legală de a emite acte administrative prin care să stabilească sau să

recalculeze pensiile colaboratorilor săi după data de 31 decembrie 2016, deoarece potrivit art. 48 al Legii nr.1544/1993 în redacția Legii nr. 282 din 28 decembrie 2016, această competență începând cu 01 ianuarie 2017, aparține Casei Naționale de Asigurări Sociale. Astfel, instanțele ierarhic inferioare nu au analizat această circumstanță or, dacă încheierea de stabilire a pensiei intimatei din 02 februarie 2017 a fost emisă de Departamentul Instituțiilor Penitenciare cu încălcarea competenței, atunci reiese că actul administrativ este viciat și lovit de nulitate absolută.

La 01 iunie 2020 Șuiu Ina, reprezentată de avocatul Musteață Eugeniu, a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, în caz contrar ca fiind neîntemeiat.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 05 februarie 2020, fiind expediată în adresa părților la proces (f.d. 185) și recepționată la 10 aprilie 2020 de către Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt confirmat prin avizul de recepție a corespondenței anexat la materialele cauzei (f.d. 188). Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale la 23 aprilie 2020 este în termenul stabilit de lege.

Prin încheierea din 19 august 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Examinând și analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, urmează a fi admis, cu casarea deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și pronunțarea unei decizii noi privind respingerea acțiunii, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile Cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în

apel se aplică corespunzător prevederile Cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1), (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Conform art. 22 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

Din actele și lucrările dosarului prezentate și necontestate de părți, dar și determinate de instanțele ierarhic inferioare în fazele procesuale anterioare, se atestă că Șuiu Ina a activat în cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare în perioada 25 octombrie 1993 – 31 martie 2011, 07 septembrie 2011 – 30 decembrie 2016.

Prin încheierea de stabilire a pensiei pentru vechimea în muncă, Inei Șuiu, locotenent major, specialist al IP-16, în legătură cu eliberarea din serviciu din cadrul Ministerului Afacerilor Interne – 30 martie 2011, începând cu 31 martie 2011, s-a stabilit pensie pentru vechime în muncă de 21 ani, în mărime de 53% din salariu, mărimea lunară a pensiei de 2526,11 de lei.

Prin ordinul Ministerului Justiției nr. 1214 din 29 decembrie 2016, s-a ordonat demisionarea în rezervă, a dnei Ina Șuiu (R-503975), maior de justiție, începând cu data de 30 decembrie 2016, la atingerea vechimii în serviciu necesară pentru stabilirea pensiei conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, cu dreptul la pensie și dreptul de a purta uniformă prestabilită, din funcția de specialist al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 16 – Pruncul al Departamentului Instituțiilor Penitenciare (730527).

După concedierea din serviciul instituțiilor penitenciare, prin încheierea stabilirii pensiei pentru vechime în muncă, Inei Șuiu, maior, specialist al IP-16, în legătură cu eliberarea din serviciul Ministerului Afacerilor Interne – 30 decembrie 2016, începând cu 31 decembrie 2016 i s-a stabilit pensie pentru vechime în muncă de 32 ani, în mărime de 74% din salariu, mărimea lunară a pensiei fiind de 5354,41 de lei.

Conform tabelului calculării pensiei pentru vechime în muncă pe dosarul de pensionare cu nr. 002491, se confirmă că, începând cu 31 decembrie 2016, Inei Șuiu i s-a calculat mărimea pensiei în sumă de 5354,41 de lei.

La 12 septembrie 2018, Șuiu Ina a înaintat Casei Naționale de Asigurări Sociale două cereri prin care a solicitat să fie informată din ce motiv i-a fost încetată plata

pensiei începând cu luna iunie, precum și a solicitat eliberarea copiei dosarului de pensionare în baza Legii privind accesul la informație.

Prin răspunsul nr. S-1927/18 din 20 septembrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a specificat că potrivit deciziei nr. 30275 din 07 septembrie 2018, efectuată de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, a fost reînnoită plata pensiei pentru vechime în muncă începând cu 01 mai 2018, urmând a fi achitată pensia după 20 septembrie 2018.

La 27 septembrie 2018, Șuiu Ina a înaintat repetat cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat să fie informată despre motivele încetării plății pensiei începând cu luna iunie până la 18 septembrie 2018 și eliberarea copiei deciziei de sistare a plății pensiei emise în acest sens. La fel, Șuiu Ina a solicitat eliberarea copiei dosarului de pensionare.

Prin răspunsul nr. S-2017/18 din 17 octombrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a comunicat reclamantei că, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a transmis Casei Naționale de Asigurări Sociale informația cu privire la două pensii stabilite și beneficiate de reclamantă. Urmare a migrării în Sistemul informațional protecția Socială a pensiilor militare, se constată supraplată la pensie, care a fost stabilită în anul 2016. În acest sens indică că, s-a emis decizie de suspendare a pensiei.

Prin decizia de schimbare a pensiei nr. 2018/91/26958 din 20 aprilie 2018, de la 01 mai 2018 în privința Inei Șuiu s-a încetat achitarea pensiei pentru limită de vârstă în sumă de 6095,93 de lei.

Nefiind de acord cu actele comunicate de Casa Națională de Asigurări Sociale, la 19 octombrie 2018, Șuiu Ina a depus cerere prealabilă prin care a solicitat revocarea Deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 2018/91/30275 din 26 septembrie 2018, ca fiind emisă contrar prevederilor legii; reluarea achitării pensiei pentru vechimea în muncă subsemnatei – Șuiu Ina, în mărimea stabilită de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare la data demisiei din cadrul sistemului penitenciar – 30 decembrie 2016; remiterea în adresa sa a copiilor tuturor actelor de dispoziție emise de către Casa Națională de Asigurări Sociale, precum și Oficiile teritoriale ale acesteia (conținute la dosarul său de pensionare), începând cu data preluării atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale de către Casa Națională de Asigurări Sociale și până în prezent; remiterea în adresa sa a copiilor tuturor actelor emise de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare conținute la dosarul său de pensionare, în baza cărora i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă (încheierile de stabilire a pensiilor, calculele vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei, certificatele despre întreținerea bănească ș.a.).

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2316 din 16 noiembrie 2018, cererea prealabilă depusă de Șuiu Ina a fost respinsă.

În motivația refuzului emis, Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că, în urma examinării dosarului de pensionare, s-a constatat că prin încheierea de stabilire a pensie din 11 mai 2011 emisă de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, i s-a stabilit pensie începând cu data de 31 martie 2011. Ulterior, prin încheierea de stabilire a pensie din 02 februarie 2017, emisă de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, i s-a stabilit pensie repetat începând cu data de 31 decembrie 2016. În

conformitate cu pct. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemul penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a transmis Casei Naționale de Asigurări Sociale, până la 30 iunie 2017, documentele și informația, în format electronic, privind stabilirea pensiilor, alocațiilor lunare de stat, alocațiilor lunare nominale pentru merite deosebite față de stat ale beneficiarilor de pensii, stabilite până la 31 decembrie 2016. În urma migrării informației (format electronic) efectuată în luna aprilie 2018, cu privire la pensiile stabilite de către instituțiile de forță stipulate la pct. 1 din aceeași hotărâre de Guvern, în Sistemul Informațional „Protecție Socială”, s-a depistat faptul că Șuiu Ina beneficiază concomitent de două pensii – pensia stabilită în anul 2011 și de pensia stabilită în anul 2016. În asemenea circumstanțe, Casa Națională a încetat plata pensiei stabilită în anul 2016 pe motivul că aceasta a fost acordată neîntemeiat de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, având în vedere faptul că Șuiu Ina deja și-a realizat dreptul la pensie în anul 2011.

Astfel, prin Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 2018/91/30275 din 07 septembrie 2018, s-a dispus achitarea/reluarea pensiei ce a fost stabilită începând cu data de 31 martie 2011, cuantumul căreia constituie 4192,47 de lei lunar. Reieșind din cele expuse, pretențiile privind menținerea cuantumului pensiei (cea stabilită în 2011 și 2016) sunt neîntemeiate or, atât Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, cât și Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, nu admite beneficierea concomitentă de două pensii.

La 05 decembrie 2018 Șuiu Ina a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Centru, mun. Chișinău, terț Administrația Națională a Penitenciarelor, solicitând anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 2018/91/26958 din 20 aprilie 2018 de schimbare a pensiei și încetarea achitării pensiei în cuantum de 6095,93 de lei; anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 2018/91/30275 din 26 septembrie 2018 de schimbare a mărimii pensiei și reacordarea pensiei în mărime de 4192,47 de lei; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a relua plata pensiei pentru vechime în muncă Inei Șuiu, în mărimea stabilită de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare (Administrația Națională a Penitenciarelor), la data demisiei sale din cadrul sistemului penitenciar din 30 decembrie 2016; încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul Inei Șuiu a cheltuielilor de judecată suportate.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii pe care a admis-o parțial, anulând decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău de schimbare a pensiei nr. 2018/91/26958 din 20 aprilie 2018 în privința Inei Șuiu și decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău de schimbare a pensiei nr. 2018/91/30275 din 26 septembrie 2018 în privința Inei Șuiu, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a relua plata pensiei pentru vechimea în muncă Inei Șuiu, în mărimea

stabilită de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare (Administrația Națională a Penitenciarelor), la data demisiei din cadrul sistemului penitenciar din 30 decembrie 2016, în rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelul, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 05 februarie 2020 a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

La 23 aprilie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, instanța de recurs constată că soluția emisă de instanțele ierarhic inferioare este rezultată din interpretarea eronată a normelor de drept material, motiv din care urmează a fi casate, cu emiterea unei decizii noi privind respingerea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția Legii nr. 282 din 16 decembrie 2016, Monitorul Oficial 472-477/27 decembrie 2016, în vigoare la 01 ianuarie 2017), militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a reitera la caz și prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din aceeași lege, potrivit cărora militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu. Persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

În corespundere cu art. 7 în coroborare cu art. 48 din legea sus-enunțată, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor.

Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Potrivit art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor

afacerilor interne care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, corespunzător: de la 01 iunie 2011 - 20 ani 6 luni; 2012 - 21 ani; 2013 - 21 ani 6 luni; 2014 – 22 ani; 2015 - 22 ani 6 luni; 2016 – 23 ani; 2017 - 23 ani 6 luni; 2018 – 24 ani; 2019 - 24 ani 6 luni; 2020 – 25 ani.

În contextul normelor enunțate, reiese că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Sub acest aspect și având în vedere că de la 31 martie 2011 Șuiu Ina beneficiază de dreptul la pensie pentru vechime în muncă, calculată și stabilită prin încheierea din 11 mai 2011 a Departamentului Instituțiilor Penitenciare, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor sus-indicate, este evident că instanțele de judecată, examinând cauza, greșit au concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii Inei Șuiu.

Or, deși ultima, în anul 2011, a fost reangajată în serviciu în funcția de șef al serviciului activitate educativă, psihologică și asistență socială cu deținuții al Penitenciarului nr. 16-Pruncul, ulterior în urma reorganizării statelor fiind transferată la funcția de specialist al serviciului juridic până la 29 decembrie 2016, aceasta circumstanță nu poate constitui drept temei pentru stabilirea/recalcularea unei noi pensii pentru vechime în muncă, prin includerea la stabilirea acesteia a vechimii de muncă obținute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 31 martie 2011.

Aceasta deoarece dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Prin urmare, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău de schimbare a pensiei nr. 2018/91/26958 din 20 aprilie 2018 în privința Inei Șuiu și decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău de schimbare a pensiei nr. 2018/91/30275 din 26 septembrie 2018 în privința Inei Șuiu, sunt legale or, prin adoptarea acestor decizii Casa Teritorială de Asigurări Sociale a stabilit cu certitudine cuantumul pensiei reclamantei pentru vechime în muncă calculat odată cu apariția dreptului la pensie pentru vechime în muncă la 31 martie 2011.

Aici se va menționa că, necesitatea adoptării acestor decizii a apărut odată cu emiterea încheierii din 02 februarie 2017 de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, prin intermediul căruia de facto contrar prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a recalculat plata unei noi pensii, fapt considerat inadmisibil.

Mai mult, conform pct. 1, 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat transmit Casei Naționale de Asigurări Sociale, până la 30 iunie 2017, conform graficului stabilit de către Casa Națională de Asigurări Sociale, documentele și informația, în format electronic, privind stabilirea pensiilor, alocațiilor lunare de stat, alocațiilor lunare nominale pentru merite deosebite față de stat ale beneficiarilor de pensii, stabilite până la 31 decembrie 2016. Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 1 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile

menționate la pct. 1.

Raportând circumstanțele de fapt ale speței la normele legale citate mai sus, Colegiul constată că, prin emiterea încheierii din 02 februarie 2017 de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, de facto s-a recalculat plata unei noi pensii pentru Ina Șuiu, fapt inadmisibil or, la 02 februarie 2017 competentă de a stabili și recalcula pensiile beneficiarului era Casa Națională de Asigurări Sociale.

Astfel, conjunctura descrisă supra profilează faptul că, Casa Națională de Asigurări Sociale prin adoptarea deciziilor contestate a remediat eroarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare prin emiterea încheierii din 02 februarie 2017 în privința Inei Șuiu.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău de schimbare a pensiei nr. 2018/91/26958 din 20 aprilie 2018 în privința Inei Șuiu și decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău de schimbare a pensiei nr. 2018/91/30275 din 26 septembrie 2018 în privința Inei Șuiu, sunt legal adoptate, în conformitate cu legislația în vigoare.

Totodată, Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiată și cerința cu privire la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a relua plata pensiei pentru vechime în muncă Inei Șuiu, în mărimea stabilită de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare (Administrația Națională a Penitenciarelor), la data demisiei sale din cadrul sistemului penitenciar din 30 decembrie 2016 ca fiind cerință subsecventă.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Iar, conform art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Prin urmare, Colegiul va respinge și cerința reclamantei cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată de la Casa Națională de Asigurări Sociale or, acțiunea reclamantei a fost respinsă integral.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o decizie nouă prin care acțiunea depusă de către Șuiu Ina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Centru, mun. Chișinău, terț Administrația Națională a Penitenciarelor privind contestarea actului administrativ, obligarea reluării plății pensiei pentru vechime în muncă, să fie respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Șuiu Ina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Centru, mun.Chișinău, terț Administrația Națională a Penitenciarelor privind contestarea actului administrativ, obligarea reluării plății pensiei pentru vechime în muncă și se emite o decizie nouă, prin care:

Se respinge acțiunea depusă de către Șuiu Ina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Centru, mun.Chișinău, terț Administrația Națională a Penitenciarelor privind contestarea actului administrativ, obligarea reluării plății pensiei pentru vechime în muncă, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Victor Burduh